

## BUYRAK KO'CHIRIB O'TKAZISH AMALIYOTI

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi  
XAMROYEVA SHOIRA ERGASHOVNA

**Annotatsiya:** Ushbu maqola buyrak ko'chirib o'tkazish amaliyoti , bu jarayonning qat'iy talablari , mumkin bulmagan holatlar , bu jarayon profilaktikasi haqida

**Abstract:** This article is about the practice of kidney transplantation, the strict requirements of this process, possible situations, and prevention of this process.

**Аннотация:** В данной статье речь идет о практике трансплантации почки, строгих требованиях этого процесса, его невозможности и профилактике этого процесса.

### Buyrak transplantatsiyasi protsedurasini bajarish haqida bilishingiz kerak bo'lgan barcha narsalar:

- Buyrak transplantatsiyasi: muvofiqlik, donorlar turlari, mos keladigan jarayon.
- Jarayon
  - Transplantatsiyadan oldingi baholash
  - Transplantatsiya jarayoni
  - Transplantatsiyadan keyingi parvarish
  - Xavflar va asoratlar
  - Donor yordami
- Buyrak transplantatsiyasi bilan shug'ullanadigan shifokorlarning turlari
- Hindistonda buyrak transplantatsiyasi narxi
- Buyrak transplantatsiyasi protsedurasi bo'yicha Hindistondagi eng yaxshi 10 ta shifoxona
  - Hindistondagi eng yaxshi 10 buyrak transplantatsiyasi jarrohlari
  - Nima uchun buyrak transplantatsiyasi uchun Hindistonni tanlashingiz kerak

### Buyrak transplantatsiyasi haqida tushuncha

Buyrak transplantatsiyasi oxirgi bosqichda buyrak kasalligi (ESRD) yoki surunkali buyrak etishmovchiligi bo'lган shaxslar uchun hayotni saqlab qoladigan protseduradir. Bu kasal buyrakni tirik yoki vafot etgan donorning sog'lom buyragi bilan almashtirishni o'z ichiga oladi.

#### 1. Buyrak transplantatsiyasiga muvofiqlik

Buyrak etishmovchiligi bo'lган barcha bemorlar transplantatsiya uchun mos nomzodlar emas. Umumiy salomatlik, boshqa kasalliklarning mavjudligi va yosh kabi omillar hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shunday qilib, bemorning (qabul qiluvchining)

sog'lig'i holati uning transplantatsiyaga yaroqlilagini hisobga olish uchun mutaxassislar tomonidan to'liq baholanishi kerak.

## 2. Donorlarning turlari

1. Tirik donorlar: oila a'zolari, do'stlari yoki altruistik donorlar bo'lishi mumkin.

Biroq, aksariyat mamlakatlar, ehtimol, organlar savdosi tahdidining oldini olish uchun, altruistik donorlarga chekllovlar qo'ygan.

Shunday qilib, hozirgi kunga qadar Hindistonda organlarni faqat birinchi darajali oila a'zolari, turmush o'rtoqlar (yaqin qarindoshlar) va ba'zi hollarda ikkinchi darajali oila a'zolari, agar birinchi darajali a'zolar orasida munosib donor bo'lmasa, donor qilishlari mumkin.

Qo'shimcha ma'lumot olish uchun o'qing: Organ transplantatsiyasida birinchi daraja, ikkinchi daraja va yaqin qarindosh

2. O'lgan donorlar: vafot etgan, ammo o'z organlarini berishga rozi bo'lgan shaxslarning organlari.

Ular milliy organlar reestri tomonidan yuritiladi va mamlakat fuqarolariga ustuvorlik beriladi. Murojaatchilarning ko'pligi va donor organlarning juda cheklangan sonini hisobga olgan holda, donorlar milliy reestridan organ olish juda qiyin.

## 3. mos keluvchi jarayon

Muvaffaqiyatli transplantatsiya donor va qabul qiluvchi o'rtasidagi muvofiqlikni talab qiladi. Bunga qon guruuhini moslashtirish va to'qimalarni tanlash kiradi.

\* Ilgari buyrak transplantatsiyasi faqat mos keladigan donorlar bilan mumkin edi. Biroq, bugungi kunda hatto ABO mos kelmaydigan (mos kelmaydigan qon guruhi) transplantatsiyasi Hindiston va boshqa bir qancha ilg'or mamlakatlarda amalga oshiriladi.

- Tibbiy baholash: bemorning jarrohlik va transplantatsiyadan keyingi parvarish bilan kurashishga qodirligini ta'minlash uchun keng qamrovli tibbiy ko'rik.

- Psixososyal baholash: transplantatsiya jarayoniga aqliy va hissiy tayyorgarlikni baholash.

Transplantatsiyadan oldingi testlar haqida ko'proq bilish uchun o'qing: Buyrak transplantatsiyasidan oldingi test

### 3. Transplantatsiya qilish tartibi

- Jarrohlik: kasallangan buyrak, agar u asoratlarni keltirib chiqarmasa, joyida qoldiriladi. Yangi buyrak qorinning pastki qismiga joylashtiriladi.

- Qayta tiklash: Kasalxonada yotish odatda bir necha kundan bir haftagacha davom etadi, so'ngra bir necha haftalik yaqin monitoring o'tkaziladi.

Qo'shimcha ma'lumot olish uchun o'qing: Buyrak transplantatsiyasi tartibi

#### 4. Transplantatsiyadan keyingi parvarish

• Dori-darmonlar: yangi buyrakni rad etishning oldini olish uchun umrbod immunosupressantlar kerak.

• Kuzatuv tashriflari: Muntazam tekshiruvlar buyraklar faoliyatini va umumiy salomatlikni kuzatish uchun zarurdir.

• Turmush tarzini o'zgartirish: parhez va jismoniy mashqlar buyraklar salomatligi va umumiy farovonlikni saqlashda muhim rol o'yaydi.

#### 5. Xavflar va asoratlar

• Rad etish: Tana yangi buyrakni begona deb bilishi va unga hujum qilishi mumkin. Buning oldini olish uchun immunosupressantlar umr bo'yi beriladi.

• INFEKTSION: Immunosupressantlar infektsiya xavfini oshiradi.

• Boshqa asoratlar: yuqori qon bosimi, diabet va uzoq muddatli dori-darmonlarni qo'llash bilan bog'liq boshqa nojo'ya ta'sirlar xavfi.

#### 6. Donorlarni qo'llab-quvvatlash

• Baholash: To'liq tibbiy va psixologik baholash donor xavfsizligini ta'minlaydi.

• Jarrohlik va tiklanish: Donorning buyragi laparoskopik usulda olib tashlanadi, natijada tiklanish muddati qisqaradi.

• Donorlikdan keyingi parvarish: Donorning sog'lig'ini kuzatish uchun keyingi uchrashuvlar.

#### Buyrak transplantatsiyasi bo'yicha mutaxassislar

Muvaffaqiyatli buyrak transplantatsiyasi sog'liqni saqlash sohasidagi mutaxassislarning ko'p tarmoqli jamoasini talab qiladi:

1. Nefrolog: Buyraklarni parvarish qilish bo'yicha ixtisoslashgan va transplantatsiyadan oldin va keyin bemorlarni parvarish qilishni nazorat qiladi.

2. Transplantatsiya bo'yicha jarroh: Transplantatsiya operatsiyasini bajaradi va bemorga jarrohlik yordamini boshqaradi. Transplantatsiya bo'yicha jarroh odatda buyrak transplantatsiyasi bo'yicha maxsus tayyorgarlikka ega bo'lgan katta urologdir.

3. Anesteziolog: jarrohlik paytida behushlik qiladi.

4. Transplantatsiya bo'yicha koordinator: transplantatsiya jarayonini, shu jumladan donorlar va qabul qiluvchilarni mos kelishini tashkil qiladi.

5. Immunolog: immunitet reaktsiyasini kuzatib boradi va immunosuppressiv terapiyani o'tkazadi.

6. Psixolog/psixiatr: butun jarayon davomida bemorlar va donorlarga ruhiy salomatlikni qo'llab-quvvatlaydi.

7. Diyetisyen: Tr

Buyrak transplantatsiyasi buyrak etishmovchiligin davolash uchun amalga oshiriladigan jarrohlik muolaja bo'lib, bunda tirik yoki vafot etgan donordan sog'lom

buyrak buyraklari endi to'g'ri ishlamaydigan odamga joylashtiriladi. Bizning buyraklarimiz, umurtqa pog'onasining har ikki tomonida joylashgan ikkita loviya shaklidagi organlar, qovurg'alar ostida joylashgan bo'lib, siyidik ishlab chiqarish orqali tanamizdan chiqindilar, minerallar va suyuqliklarni olib tashlashga yordam beradi. Biroq, buyraklar endi to'g'ri filtrlash imkoniga ega bo'lmasganda, organizmda zararli suyuqlik va chiqindilar miqdori to'planishi mumkin, bu esa qon bosimining ko'tarilishiga va oxir-oqibat buyrak etishmovchiligidagi olib kelishi mumkin. Buyraklar o'zlarining ishlash qobiliyatining qariyb 90 foizini yo'qotganda, bu buyrak kasalligining so'nggi bosqichi deb ataladi.

Buyrak kasalliklarining so'nggi bosqichiga quyidagilar sabab bo'lishi mumkin:

- qandli diabet
- Surunkali glomerulonefrit, bu buyraklardagi plomba moddalarining yallig'lanishi va chandiqlari bo'lib,
- polikistik buyrak kasalligi
- Surunkali va nazoratsiz yuqori qon bosimi.

Yakuniy bosqichdagagi buyrak kasalliklari bilan og'rigan odamlar omon qolishlari uchun chiqindilarni mashina orqali olib tashlashlari yoki buyrak transplantatsiyasini talab qilishlari kerak.

Ko'pincha buyrak etishmovchiligidagi davolash uchun tanlanadi. Bu buyrak etishmovchiligi bilan og'rigan bemorga uzoq va yaxshi yashashga yordam beradi. Buyrak transplantatsiyasi quyidagilarga olib kelishi mumkin:

- o'lim xavfini kamaytirish
- , hayot sifatini yaxshilash,
- dietaga nisbatan kamroq cheklovlar
- davolashningarzonligi

Ba'zi odamlar uchun buyrak transplantatsiyasi dializdan ko'ra xavfliroq bo'lishi mumkin. Buyrak transplantatsiyasiga xalaqit beradigan holatlarga quyidagilar kiradi:

- Og'ir yurak muammolari
- Keksalik
- Faol yoki yaqinda davolangan saraton
- Demans yoki shunga o'xshash ruhiy kasalliklar
- Spirtli ichimliklarni suiiste'mol qilish
- Giyohvand moddalarni suiiste'mol qilish

Agar mos keladigan donor bo'lmasa, o'lgan donordan buyrak olishingiz uchun ismingiz kutish ro'yhatiga kiritilishi mumkin.

Siz kutishingiz kerak bo'lgan vaqt siz va donor o'rtasidagi muvofiqlikka, dializ vaqtiga, shuningdek transplantatsiyani kutish ro'yhatiga bog'liq. Transplantatsiyadan

keyin kutilayotgan omon qolish ham omil bo'lishi mumkin. Ba'zi odamlar bir necha oy ichida gugurt olishlari mumkin, boshqalari esa bir necha yil kutishlari kerak.

### Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://ghealth121.com/treatments/kidney-transplant/india/?lang=uz>
2. <https://ghealth121.com/treatments/kidney-transplant/?lang=uz>